

LÆRERVEJLEDNING

Forløbets navn	Læseforståelse - inferensdragning
Nøgleord/tags	Læseformål, bevidsthed om afsender, ordkendskab, forforståelse, tekstbånd, følgeslutninger (inferens), forståelsesmonitorering.
Evt. branchetoning	Materialet er ikke rettet mod en bestemt branche. Her lægges vægt på grundlæggende inferensdragelse. Man kan efter de første tekster/øvelser i materialet godt selv producere sætninger, tekstbånd eller tekster, der passer til en udvalgt branche.
Forløbets omfang	4 - 6 lektioner
Forløbets overordnede formål	Formålet er at hjælpe deltagerne til at blive bevidste om nødvendigheden af at drage inferenser under tekstlæsning for at øge læseudbyttet. Herunder lærer deltagerne at opstille passende mentale modeller og aktivere relevant baggrundsviden.
Forløbets skriftsproglige færdighedsmål	Deltagerne kan: Drage inferens og derved sammenfatte informationerne fra teksten, så de kan danne passende mentale modeller af det forestillingsindhold teksten beskriver.
Forløbet vigtigste delmål	Deltagerne: <ul style="list-style-type: none">- kan drage inferens mellem informationer i løbende tekst.

	<ul style="list-style-type: none">- Kan aktivere baggrundsviden og integrere denne i teksten.
Deltagerforudsætninger	Det er en forudsætning, at deltagerne har en basal afkodningsstrategi og et rimeligt ordforråd.
Hvad skal underviseren og deltagerne bruge?	Det vil være en fordel, at deltageren kan åbne opgaverne elektronisk på deres computer/Ipad. Ellers skal underviseren kunne printe deltagerark og teksterne eller kunne vise det på smartboard.
Referencer	Brudholm, Merete og Sørensen, Pernille, (2016). <i>Læseforståelsens fantastiske fire</i> . Akademisk Forlag Brudholm, Merete (2011). <i>Læseforståelse</i> . Akademisk Forlag Oakhill, Jane, Kate Cain og Carsten Elbro (2015) <i>Læseforståelse-indsigt og undervisning</i> . Hans Reitzels Forlag Olsen, Martin Hauerberg. <i>Tekstbånd og inferenser</i> , Artikel fra FOKUS, nr. 68, juni (2017) Olsen. Martin Hauerberg og Trine Lykke Gandil,(2022). <i>Følgelig</i> , Samfundslitteratur.

FORLØBET	
Lektion 1	Intro til forløb med inferensdragning Introforløbet starter i plenum, hvor der sammen med deltagerne bliver sat ord på, hvad et tekstbånd er, og hvordan vi kan bruge det, når vi læser. Tal med deltagerne om, hvorfor det er vigtigt for vores læseforståelse at drage inferens. Som intro til alle opgaverne i forløbet er der et eksempel. Det er en god ide at bruge eksemplerne til at hjælpe deltagerne til at se scenariet for sig i hvert tekstbånd. Tal sammen om, hvad der foregår i tekstbåndene. Det er vigtigt, at opgaverne ikke kun kommer til at handle om at udfylde tomme pladser med forskellige ordklasser, men netop handler om, hvordan vi bruger ordene til at drage inferens.

	<p>Intro til inferensdragning med pronominer</p> <p>Opgave 1</p> <p>Målet er, at kursisten kan etablere forbindelse mellem et pronomen i en aktuel sætning og et substantiv i den forgående sætning og derved drage nødvendig inferens.</p> <p>For at visualisere inferensdragning for kursisterne, er det godt at tage udgangspunkt i eksempel, hvor der er fokus på de ord i sætningen pronominerne henviser til enten med farver eller med fed skrift.</p> <p>Fx: Drengen kastede med sten mod fuglene. Han var vred, og de blev skræmte.</p> <p>Farverne skal visualisere, hvilke substantiver og pronominer, der hører sammen. Tal med deltagerne om scenariet, hvad foregår der? Tal også om, hvorfor de to pronominer ikke kan byttes om, så <i>han</i> hører til fuglene og <i>de</i> til drengen. Opgave 1 på deltagerarket træner sammenhængen mellem substantiver og pronominer. Når alle deltagere har lavet opgaverne, er det en god ide at samle op i plenum. Når alle har prøvet at lave opgaverne selv, vil der blive en ny mulighed for at tale om, hvordan man kan finde spor i teksten til, hvilket pronomen, der skal bruges.</p>
<p>Lektion 2</p>	<p>Intro til inferensdragning med konnektiver</p> <p>I opgave 2 er der fokus på, hvordan konnektiver binder sætninger sammen og derved giver information til forståelsen af tekstbåndet. Vi kan skærpe deltageres sproglige opmærksomhed ved at fjerne konnektivet fra sætningerne, så de selv skal sætte dem ind. Det er vigtigt, at læreren introducerer, at der er tilfælde, hvor der kan bruges flere forskellige konnektiver, så kursisterne bliver opmærksom på det. Der kan netop tales om, hvordan sætningen så kan give en lidt anden betydning, alt efter hvilket konnektiv man vælger. Vil Anton gerne i vandet <i>netop</i>, <i>fordi</i> det er koldt, eller går han i vandet <i>alligevel</i> (med et forbehold) <i>selvom</i> det er koldt? Fx: Anton vil gerne i vandet, men det er koldt.</p>

	<p>Anton vil gerne i vandet, fordi det er koldt. Anton vil gerne i vandet, selvom det er koldt</p> <p>Deltagerne skal kun vælge et konnektiv til hver tom plads, men de skal vide, at deres valg har betydning for, hvilken inferens man drager af tekstbåndet.</p> <p>Det er også her en god ide at samle op i plenum til sidst. Her vil deltagerne få mulighed for at forklare, hvorfor de netop har valgt et bestemt konnektiv, og hvad det betyder.</p>
Lektion 3	<p>Intro til inferensdragning med adjektiver</p> <p>Som optakt til opgave 3 er det godt at have en snak i plenum om, hvordan adjektiver farver stemningen i teksten, så det sætter gang i vores baggrundsviden. Jeg vil anbefale, at man opfrisker gradbøjningen af adjektiver her i introen.</p> <p>Det er i denne opgave, deltagerne skal lære at udnytte de semantiske bånd som fx den <i>grumme</i> dreng eller den <i>glade</i> pige. Deltagerne skal også her kunne udnytte deres forhåndsviden om verden, derfor er det vigtigt at tale i plenum om de scenarier, der er i tekstbåndene.</p> <p>Fx: En dreng gav en pigen æblet. En ____ dreng, gav en ____ pige æblet. En <i>grum</i> dreng, gav en <i>bange</i> pige æblet. En <i>venlig</i> dreng gav en <i>glad</i> pige æblet.</p> <p>Diskuter med deltagerne, hvilke slutninger vi her kan drage ud af de oplysninger, der er skrevet på linjerne? Hvad er forskellen på sammenhængen i de to forskellige tekstbånd?</p> <p>På deltagerarket er der en liste med adjektiver i første grad for at hjælpe deltagerne til at være nuanceret i deres valg af adjektiver. Husk at det vil være en god ide at sikre, at kursisterne ved, hvordan de skal gradbøjes.</p> <p>Deltageren skal her finde to adjektiver til sætningen, så det giver sammenhæng i teksten.</p> <p>Hver sætning skrives med to forskellige stemninger for at vise, hvordan stemningen og betydningen ændre sig alt efter, hvilke adjektiver de vælger.</p> <p>Når deltagerne er færdig med opgaven, er der en god mulighed for at samle op i plenum.</p>

<p>Lektion 4</p>	<p>Intro til videredigtning</p> <p>I opgave 4 arbejdes der med, hvordan vi bruger vores baggrundsviden, når vi udfylder tomme pladser i en sætning. Deltagerne får en meget kort sætning. De får hjælpe spørgsmål som inspiration til at digte videre på sætningen. Opgaven er tænkt som en opgave, der starter i plenum, hvor der trækkes tråde tilbage til de foregående opgaver med nødvendig inferens, for at de her kan træne uddybende inferens.</p> <p>Fx: De skal bruge den viden, de har opnået fra de tre første opgaver og digte videre på en meget kort sætning:</p> <p>Barnet faldt...</p> <table border="0"> <tr> <td>Spørgsmål:</td> <td>Svar:</td> </tr> <tr> <td>Hvor faldt barnet?</td> <td>Barnet faldt over sandkassens kant.</td> </tr> <tr> <td>Hvorfor faldt barnet?</td> <td>Barnet faldt, fordi sandkassens kant var høj.</td> </tr> </table> <p>Når alle deltagere har færdiggjort opgaverne er det en godt at samle op i plenum. Deltagerne har mange forskellige svarmuligheder på opgaverne, og det giver mulighed for at tale om både nødvendig inferens og uddybende inferens.</p>	Spørgsmål:	Svar:	Hvor faldt barnet?	Barnet faldt over sandkassens kant.	Hvorfor faldt barnet?	Barnet faldt, fordi sandkassens kant var høj.
Spørgsmål:	Svar:						
Hvor faldt barnet?	Barnet faldt over sandkassens kant.						
Hvorfor faldt barnet?	Barnet faldt, fordi sandkassens kant var høj.						

<p>EVALUERING OG VIDERE PROGRESSION</p>	
<p>Forslag til løbende og efterfølgende evaluering</p>	<p>Det vigtigt med en løbende evaluering. Jeg har foreslået, at der samles op i plenum efter hver opgave. Her er der mulighed for evaluering, så læreren kan se, om der fx skal arbejdes længere med nødvendig inferens, inden man går videre til uddybende inferens.</p>

Forslag til videre progression	Forslag til videre progression For forsat at træne og gøre deltageren bevidst om nødvendigheden af at lære at identificere og bruge relevant baggrundsviden til at aktivere og finde en dækkende situationsmodel til tekster, anbefales det at finde længere relevante tekster, hvor det er oplagt at tale om både nødvendig og uddybende inferens. Det vil her være oplagt at bruge tekster, der er relevant for den pågældende branche.
---------------------------------------	---